

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตการแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้ว
ของเกษตรกรในจังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย นางสุมาลย์ สายชมพู **รหัสนักศึกษา** 2519001719 **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมการเกษตร) **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยชะคง (2) รองศาสตราจารย์
ดร. สุพันธ์ สีสังข์ **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) สภาพการผลิต การแปรรูป การตลาดของมะม่วงแก้ว (3) ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาดมะม่วงแก้วของเกษตรกร (4) ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต การแปรรูปและการตลาด มะม่วงแก้ว (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับกระบวนการผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรผู้ปลูกมะม่วงแก้วในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การจัดอันดับ และการทดสอบสมมุติฐานใช้สถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 52.63 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.53 คน สองในสามเป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วทั้งหมดเฉลี่ย 4.93 ไร่ รายได้จากการผลิต เฉลี่ย 17,794.93 บาท รายจ่าย เฉลี่ย 6,641.15 บาท สภาพการผลิต พื้นที่ปลูกมะม่วงแก้วเฉลี่ย 4.93 ไร่ ลักษณะดินเป็นดินร่วนปนทราย เกษตรกร ได้รับความรู้ ปานกลาง ต้องการความรู้ด้านการผลิตและด้านการตลาด มาก ต้องการความรู้ด้านการแปรรูป ปานกลาง ปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่ พบว่า ด้านแหล่งน้ำ ด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน การตลาด มีปัญหาปานกลาง ข้อเสนอแนะให้เจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตมะม่วงแก้วและผลการทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการผลิต การแปรรูปและการตลาดมะม่วงแก้ว

คำสำคัญ ความต้องการความรู้ การผลิต การแปรรูป และการตลาดมะม่วงแก้ว จังหวัดกาฬสินธุ์

Thesis title : Knowledge Needs for Improvement of Mango Production, Preservation and Marketing of Farmers in Kalasin Province

Researcher: Mrs.Sumaman Saichompoo; **ID:** 2519001719; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension) **Thesis advisors:** (1) Dr.Somchit Yotakhong, Associate Professor; (2) Dr.Sunan Seesang, Associate Professor; **Academic year:** 2009

Abstract

The objectives of this study were (1) to study social and economic state of farmers whose occupation was a farmer who had planted mangoes; (2) to study the state of their mango production, preservation, and marketing; (3) to study their knowledge needs for the improvement of their mango production, preservation, and marketing; (4) to study the correlation between related factors and their process of mango production, preservation, and marketing; and (5) to study their problems and suggestions on the process of their mango production, preservation, and marketing.

The samples in this study were 146 farmers in Kalasin Province whose occupation was a farmer who had planted mangoes. The instrument used to collect the data was an interview form. The statistical methodology used to analyze the data by instant computer programs were frequency, percentage, mean, standard deviation, range, and the hypothesis testing using the correlation analysis.

The findings of this study were as follows: The studied farmers were male more than female, with average age at 52.63 years. They were educated at primary level. The average quantity of members of their family was 4.53 persons. Two-thirds of them were a member of the Bank for Agriculture and Cooperative. Their average area used for planting mangoes was 4.93 Rai. Their average income obtaining from their mango production was 17,794.93 Baht, while their average expenditure was 6,641.15 Baht. Considering the state of their mango production, it was found that their average area used for planting mangoes was 4.93 Rai. And their mangoes had been planted in loose sandy soil. Considering their knowledge needs for the improvement of their mango production, preservation, and marketing, it was found that they had been transferred the knowledge of mango production, preservation, and marketing at medium level. Their needs for the improvement of their mango production and marketing were at much level, while their needs for the improvement of their mango preservation were at medium level. Considering their problems and suggestions on the process of their mango production, preservation, and marketing, it was found that they had problems in the aspect of the sources of water supply to their mango farming, the fertility of the soil used for planting mangoes, and the mango marketing at medium level. They suggested that the government officials should have transferred them the knowledge of mango production. And from the hypothesis testing, it was found that their social/economic factors and their mango production, preservation and marketing were not correlated.

Keywords: Knowledge Need, Mango Production, Mango Preservation, Mango Marketing, Kalasin Province